

CHƯƠNG 8

NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VÀ NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

T.S Nguyễn Tiến Sỹ
Bộ môn: Chủ nghĩa xã hội khoa học

A. MỤC ĐÍCH

Nắm vững lý luận chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về dân chủ xã hội chủ nghĩa và nhà nước xã hội chủ nghĩa; quán triệt quan điểm của Đảng ta về xây dựng chế độ dân chủ xã hội chủ nghĩa và nhà nước xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam; xây dựng niềm tin vào sự nghiệp đổi mới đất nước, dân chủ hoá, đồng thời đấu tranh chống nhận thức và quan điểm sai trái.

B. NỘI DUNG

```
graph LR; A[B. NỘI DUNG] --> B[I. NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA]; A --> C[II. NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA]; A --> D[III. CẢI CÁCH NHÀ NƯỚC TRONG QUÁ TRÌNH ĐỔI MỚI HTCT Ở VIỆT NAM HIỆN NAY];
```

**I. NỀN DÂN CHỦ
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

**II. NHÀ NƯỚC
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

**III. CẢI CÁCH NHÀ NƯỚC
TRONG QUÁ TRÌNH ĐỔI MỚI
HTCT Ở VIỆT NAM HIỆN NAY**

1. NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

```
graph TD; A[1. NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA] --> B[1.1 KHÁI NIỆM DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA]; A --> C[1.2 BẢN CHẤT CỦA NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA]; A --> D[1.3 HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA];
```

**1.1
KHÁI NIỆM DÂN CHỦ
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

**1.2
BẢN CHẤT
CỦA NỀN DÂN CHỦ
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

**1.3
HỆ THỐNG
CHÍNH TRỊ
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

1.1 KHÁI NIỆM DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

a. Một số quan niệm về dân chủ:

- Dân chủ (Democratos): chính quyền thuộc về nhân dân, quyền lực thuộc về nhân dân.
- Dân chủ là một hình thức tổ chức chính trị – nhà nước của xã hội ; thừa nhận quyền bình đẳng của công dân.
- Dân chủ là nguyên tắc và phương thức hoạt động của các cơ quan, tổ chức chính trị .
- Chủ nghĩa Mác – Lênin cho rằng; dân chủ là sản phẩm tự quyết của nhân dân; dân chủ gắn với vấn đề nhà nước , với chuyên chính và mang tính giai cấp sâu sắc.

b. Khái niệm dân chủ xã hội chủ nghĩa:

Dân chủ xã hội chủ nghĩa là một thể chế chính trị mà trong đó quyền lực quản lý xã hội thuộc về nhân dân, là hình thức tự quy định của nhân dân để chi phối hoạt động của các cá nhân và xã hội trên cơ sở bình đẳng về nghĩa vụ và quyền lợi của công dân, được bảo đảm bằng pháp luật của nhà nước xã hội chủ nghĩa.

1.2 BẢN CHẤT CỦA DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

- Dân chủ xã hội chủ nghĩa mang bản chất giai cấp công nhân, đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản.

- Dân chủ xã hội chủ nghĩa kế thừa những tinh hoa của dân chủ chủ nô và dân chủ tư sản. Nhưng dân chủ xã hội chủ nghĩa khác hẳn về chất so với các nền dân chủ trước đó vì nó được xây dựng trên cơ sở chính trị, kinh tế, văn hoá, tư tưởng của chủ nghĩa xã hội.

- Dân chủ xã hội chủ nghĩa hướng tới mục tiêu giải phóng con người, vừa là mục tiêu vừa là động lực của cách mạng xã hội chủ nghĩa.

- Dân chủ xã hội chủ nghĩa bảo đảm quyền lực thuộc về nhân dân lao động trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội.

1.3 HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

a. Khái niệm HTCT XHCN:

Hệ thống chính trị XHCN là một chỉnh thể bao gồm Đảng Cộng sản, Nhà nước XHCN, các tổ chức chính trị – xã hội của quần chúng, cùng với cơ chế vận hành của nó, nhằm tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản, bảo đảm quyền lực thuộc về nhân dân lao động và bảo đảm thực hiện thắng lợi mục tiêu XHCN.

b. Bản chất của HTCT XHCN được thể hiện qua các đặc điểm sau:

- HTCT XHCN mang bản chất của giai cấp công nhân.**
- HTCT XHCN mang bản chất dân chủ.**
- HTCT XHCN mang tính thống nhất**

c. Cấu trúc của hệ thống chính trị XHCN

